

Zpráva o činnosti České meteorologické společnosti (ČMeS) v období červen 2002 - květen 2005

přednesená na Valném shromáždění ČMeS, konaném dne 24. května 2005 v Praze

Činnost ČMeS se v uvedeném období soustředovala na tradiční okruhy aktivit vědeckých společností, k nimž patří zejména

1. organizace vědeckých a odborných akcí typu konferencí, seminářů apod.,
2. přednášková činnost,
3. informování členské základny prostřednictvím členských časopisů, věstníků apod.,
4. mezinárodní vědecká spolupráce.

Organizačně se činnost ČMeS soustředovala do tří dlouhodobě existujících poboček (Praha, Brno, Hradec Králové) a v roce 2004 došlo k založení další pobočky v Ostravě, což umožní intenzivní rozvoj činnosti v oblasti severní Moravy a Slezska.

Na půdě ČMeS vyvíjejí průběžně činnost dvě odborné skupiny, a to odborná skupina pro terminologii a historická odborná skupina.

Ke čtyřem zmíněným okruhům činnosti lze uvést následující konkrétnosti:

Ad 1:

Pravidelně se uskutečňovaly každoroční odborné semináře, které ČMeS pořádala ve spolupráci s dalšími meteorologickými institucemi v ČR, zejména s Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ), Ústavem fyziky atmosféry (ÚFA) AV ČR a pracovišti vysokých škol vychovávajícími profesní meteorology a klimatology. Těchto seminářů se obvykle zúčastňovalo 80 - 100 odborníků z oblasti meteorologie, klimatologie a příbuzných oborů. Konkrétně šlo o tyto akce:

- a) 8. - 10. 10. 2002, Radostovice

Meteorologické zabezpečování letecké a jiné dopravy.

- b) 9. - 11. 9. 2003, Radostovice

Vliv informatiky a automatizace na získávání meteorologických údajů a metody jejich zpracování.

- c) 12. - 14. 10. 2004, Radostovice

Klimatické změny a modelování atmosférických procesů.

Na rok 2005 je připravován další seminář

4. - 6. 10. 2005, Teplice v Čechách

Historie, současnost a budoucnost meteorologických měření a pozorování.

Tento seminář je dedikován stoletému jubileu činnosti meteorologické observatoře na Milešově a uskuteční se ve spolupráci s ÚFA AVČR.

Ad 2:

Přednášková činnost byla věnována aktuálním vědeckým a odborným problémům a probíhala v režii poboček, zpravidla formou přednášky doprovázené širší diskuzí. Každoročně proběhlo 20 - 25 akcí tohoto typu, v Praze byly tradičně organizovány do jarního a podzimního cyklu (většinou po šesti akcích) tzv. meteorologických hovorů.

Ad 3:

Každoročně byla expedována dvě čísla Věstníku ČMeS, který se osvědčil jako důležitý článek vnitřní komunikace v ČMeS. Velmi významný příspěvek v tomto směru představují též webovské stránky ČMeS a elektronická konference pro interní diskuzi.

Ad 4:

Těžiště mezinárodní spolupráce se přirozeně nalézalo v Evropské meteorologické společnosti (EMS -

European Meteorological Society), která sdružuje národní meteorologické společnosti z většiny evropských států a formou přidružených členů i další veřejné i soukromé subjekty zaměřující své aktivity do oblasti atmosférických věd a jejich aplikací.

ČMeS byla v letech 2001 - 2004 nestálým členem Rady EMS, která je tvořena třemi stálými členy (meteorologické společnosti Velké Británie, Francie a Německa) a třemi nestálými (tj. střídajícími se) dalšími členy.

ČMeS je zastoupena ve většině pracovních skupin EMS, které se zabývají konferenční činností, meteorologií ve sdělovacích prostředcích, problematikou výuky a výchovy v meteorologii a klimatologii, resp. udělováním podpor EMS mladým vědeckým pracovníkům. Zvláštní zmínky si jistě zaslouží předsednictví dr. T. Halenky v důležité komisi pro výchovu a vzdělávání v meteorologii. Informace z ČMeS se uplatňují v publikaci Newsletter EMS a využívají se též webovské stránky EMS.

Jan Bednář

Usnesení XVII. Valného shromáždění ČMeS konaného dne 24. 5. 2005

1. Valné shromáždění (VS) schvaluje zprávu o činnosti ČMeS za období červen 2002 - květen 2005 přednesenou předsedou prof. J. Bednářem a doplněnou předsedy poboček.
2. VS schvaluje zprávu o hospodaření za uvedené období přednesenou hospodářkou RNDr. H. Vondráčkovou.
3. VS uděluje absolutorium odstupujícímu Výboru ČMeS na základě zprávy revizní komise.
4. VS bere na vědomí složení nového Výboru ČMeS pro funkční období 2005 – 2008 vytvořeného podle Stanov ze zástupců zvolených v pobočkách:
 prof. RNDr. Jan Bednář, CSc. – předseda (pobočka Praha)
 RNDr. Zdeněk Blažek, CSc. – místopředseda (pobočka Ostrava)
 RNDr. Tomáš Halenka, CSc. – vědecký tajemník (pobočka Praha)
 RNDr. Michal Janouch, Dr. – místopředseda (pobočka H. Králové)
 RNDr. Josef Keder, CSc. (pobočka Praha)
 RNDr. Miroslav Kolář, CSc. (pobočka Brno)
 RNDr. Karel Krška, CSc. (pobočka Brno)
 Ing. Pavel Lipina (pobočka Ostrava)
 RNDr. Ladislav Metelka, Dr. (pobočka Hradec Králové)
 RNDr. Daniela Řezáčová, CSc. (pobočka Praha)
 RNDr. Milan Šálek – místopředseda (pobočka Brno)
 RNDr. Helena Vondráčková, CSc. – hospodář (pobočka Praha)
- náhradníci:
 Ing. Zdeněk Mrkvica (pobočka H. Králové)
- Ing. D. Židek (pobočka Ostrava)
 RNDr. Pavel Sedlák, CSc. (pobočka Praha)
5. VS bere na vědomí, že za členy revizní komise byli delegováni Ing. Jaroslav Jež za pražskou pobočku, Ing. Otto Bulíř za pobočku v Hradci Králové, RNDr. Jan Munzar, CSc., za brněnskou pobočku a Ing. V. Šeděnková za pobočku Ostrava.
6. VS souhlasí, aby předsedové poboček a vedoucí odborných skupin byli pravidelně zváni na jednání Výboru ČMeS, i když nejsou v pobočkách zvoleni přímo jako delegáti.
7. VS pověřuje výbor, aby v r. 2006 předložil návrh novely Stanov ČMeS.
8. VS schvaluje za čestné členy RNDr. Bořivoje Sobiška, DrSc., RNDr. Josefa Štekla, CSc., RNDr. Vojtěcha Vítka, DrSc. a doc. O. Zikmundu, CSc.
9. VS doporučuje, aby mimořádné valné shromáždění bylo v r. 2006 svoláno v rámci odborného semináře ČMeS.
10. Schvaluje členský příspěvek ve výši 200,- Kč a snížený ve výši 100,- Kč pro ne výdělečně činné členy s tím, že uvedené částky představují povinný základ členského příspěvku a členové mohou dobrovolně přispět částkou dle své úvahy zvýšenou.
11. VS souhlasí s pokračováním v dosavadních formách činnosti ČMeS.
12. VS ukládá výboru, aby se zabýval podněty z diskusí na VS.

Za návrhovou komisi: Tomáš Halenka

Zpráva o hospodaření ČMeS mezi Valnými shromážděními

Běžný účet:

	1.5.-31.12.2002	2003	2004	1.1.- 30.4.2005
zůstatek na účtu k počátku období	64 076,68	63 947,37	80 664,45	56 133,74
Příjmy:				
dotace AV ČR	10 000,-	10 000,-	10 000,-	0,-
příspěvky členů	1 635,-	24 365,-	22 025,-	15 000,-
úrok po zdanění	495,69	548,58	543,39	146,45
konferenční poplatky	17 200,-	13 800,-	15 500,-	0,-
celkem příjmy	29 330,69	48 713,58	48 068,39	15 146,45
Výdaje:				
mzdy	0,-	0,-	0,-	0,-
finanční náklady	0,-	0,-	0,-	0,-
ostatní osobní náklady	6 000,-	8 000,-	30 725,10	0,-
ostatní náklady	18 946,40	23 996,50	37 874,-	11 154,50
výběr v hotovosti (do pokladny)	4 513,60	0,-	4 000,-	1 701,-
celkem výdaje	29 460,00	31 996,50	72 599,10	12 855,50
rozdíl – roční zisk nebo ztráta	-129,31	+16 717,08	-24 530,71	+2 290,95
zůstatek na účtu ke konci období	63 947,37	80 664,45	56 133,74	58 424,69

Od 6. 12. 1996 je 20 tis. Kč uloženo na vkladovém účtu (od 8. 4. 1998 s obnovováním).

Pokladna:

	1.5.-31.12.2002	2003	2004	1.1.- 30.4.2005
zůstatek hotovosti k počátku období	1 136,90	875,90	12,20	1 159,50
Příjmy:				
příspěvky členů	0,-	4 900,-	2 250,-	1 050,-
konferenční poplatky	200,-	600,-	350,-	0,-
ubytování při semináři	0,-	7 215,-	8 325,-	0,-
výběr v hotovosti (do pokladny)	3 000,-	0,-	4 000,-	1 701,-
celkem příjmy	3 200,-	13 590,90	14 937,-	3 910,50
Výdaje:				
ostatní náklady	4 779,60	6 363,70	5 452,50	3 718,-
ubytování	0,-	7 215,-	8 325,-	0,-
celkem výdaje	4 779,60	13 578,70	13 777,50	3718,-
zůstatek hotovosti ke konci období	875,90	12,20	1 159,50	192,50

V Praze dne 23. května 2005

RNDr. Helena Vondráčková, CSc., hospodář ČMeS, v. r.

Vzpomínka na RNDr. Miroslava Škodu, CSc.

Dne 11. 3. 2005 zemřel p. RNDr. Miroslav Škoda, CSc. Na tomto místě přinášíme text posledního rozloučení, které přednesl předseda ČMeS dne 21. 3. 2005 ve Strašnickém krematoriu.

Loučíme se dnes s p. RNDr. Miroslavem Škodou, CSc., jednou z velkých postav české meteorologie, jenž se nesmazatelným způsobem zapsal do její historie minulého století, a to zejména v oblasti přechodu od metod klasické synoptické meteorologie k metodám numerických předpovědí počasí. Po studiích meteorologie a klimatologie na MFF UK nastoupil v srpnu 1958 do Hydrometeorologického ústavu, v jehož službách setrval až do února 1999. Zejména jeho práce z konce 60. a počátku 70. let měly u nás vysloveně průkopnický charakter a byly na úrovni světové špičky ohledně objektivní analýzy meteorologických polí. Avšak jeho podstatné přínosy mají ještě starší kořeny. Dr. Škoda stál u našich prvních prognostických výpočtů hladiny 500 hPa podle barotropního modelu, posléze u aplikací tříparametrického baroklinního modelu v čs. povětrnostní službě. S numerickými předpovědními metodami bezprostředně souvisí i jeho významné příspěvky k řešení operativního zpracování zpráv TEMP, SATEM, GRID atd. O hodnocení jeho bohaté profesní kariéry a přínosu k odborné a vědecké literatuře budeme jistě mít příležitost přečíst si v písemných nekrolozích.

P. dr. Škoda byl nesporně významnou postavou nejen v národním měřítku, ale jednou z vůdčích osobností v objektivních meteorologických prognózách v oblasti střední a východní Evropy. Pouze nepříznivé okolnosti v podobě pověstné železné opony a všeho, co s ní souviselo, ho omezovaly, aby za takovou osobnost byl plně uznáván v měřítku celoevropském a světovém.

Vážený pane doktore Škodo, či jak jsme Ti říkali Mírku, Míro, nebo s trochou něhy v hlase Mířínku!

Loučíme se dnes s Tebou a děkujeme Ti za vše, co jsi na poli meteorologie a klimatologie ve svém bohatém životě vykonal.

V první řadě se loučíme a děkujeme za ČHMÚ, jemuž jsi věnoval v pozoruhodné věrnosti celý svůj profesní život od dob elévských až po odchod do

důchodu. Děkujeme za časopis MZ, kterému jsi po řadu let věnoval péči jako šéfredaktor. Myslím, že mohu poděkovat i za kolegy - meteorology a klimatology ze Slovenska. Česko-slovenská spolupráce v meteorologii i vzájemnost v mnohem širším kontextu Ti vždy zvláště ležela na srdci. Z osobní zkušenosti vím, jak si Tě slovenští kolegové vážili, oceňovali Tě a prostě Tě měli rádi. Se zvláštním osobním důrazem Ti chci poděkovat za meteorologické pracoviště Karlovy Univerzity, nynější katedru meteorologie a ochrany prostředí na MFF. Významně jsi se zde podílel na výchově více než jedné generace českých meteorologů. V přednáškách o numerických prognostických metodách jsi byl následovníkem prof. S. Brandejse a realizátorem jeho myšlenek. Pozitivně jsi ovlivnil dlouhou řadu diplomových prací a někdejší vědeckou výchovu kandidátů věd. Skutečnost, že ČR se dnes na poli soudobých metod předpovědi počasí může jako rovnocenný partner zapojit do evropské spolupráce, je i zásluhou Tvoje pedagogické činnosti. Jsem přesvědčen, že obdobně lze hodnotit i Tvoje působení na Univerzitě Komenského v Bratislavě. Ale nad všechna tato slova stojí skutečnost, že studenti Tě měli všeobecně rádi, jak dnes často svědčí osobní vzpomínky.

Loučíme se dnes s Tebou i za ČMeS. Byl jsi jedním z nejpilnějších účastníků pražských meteorologických hovorů, seminářů a dalších diskuzí, ale především vždy pracovním kolegou a milým přítelem.

Věřím, že Ti mohu poděkovat i za další meteorologické instituce, ÚFA AV ČR nebo armádní povětrnostní službu. Byl jsi vždy neopominutelným a osobitým účastníkem dlouhé řady spolupráce. Nebyly všechny dny jasné, doba byla někdy i zlá, zájmy různé. Byly i spory a střety, různé kontroverze. Ty sám jsi nebyl éterickým andělem, ale vpravdě člověkem z masa a kostí. Za čtyři desítky let, kdy se i já pohybuji v naší meteorologické obci jsem zažil i situace, kdy se někdo s Tebou hádal nebo se na Tebe někdo i trochu hněval, ale jsem s plnou vážností k tomu, co právě říkám, přesvědčen, že jsem mezi námi nepoznal nikoho, kdo by Tě pozitivně neuznával.

Na závěr Ti chci říci: Díky! Čest Tvoji památce! a vyjádřit víru, že v meteorologickém ráji Tě již mezi sebe do síně trvalé slávy přijali jako služebníka osvědčeného, věčného a užitečného.

Přehled členů výborů poboček 2005 – 2008

1. Brno

RNDr. Milan Šálek – předseda
 Ing. František Hudec, CSc.
 RNDr. Miroslav Kolář, CSc.
 RNDr. Jan Munzar, CSc.
 Mgr. Petr Štěpánek

2. Hradec Králové

RNDr. Ladislav Metelka, Dr. – předseda
 Ing. Otto Bulfř
 RNDr. Michal Janouch, Ph.D.
 Ing. Zdeněk Mrkvica

3. Ostrava

RNDr. Zdeněk Blažek, CSc. – předseda
 Jaroslav Chalupa
 Ing. Pavel Lipina – tajemník
 Ing. Věra Šeděnková – hospodář
 Ing. Dušan Židek - místopředseda

4. Praha

RNDr. Tomáš Halenka, CSc. – předseda
 RNDr. Vilibald Kakos – místopředseda
 Ing. Patrik Lacina
 RNDr. Jan Macoun, Ph.D.
 RNDr. Pavel Sedlák, CSc.

Životní jubileum RNDr. Vojtěcha Vítka, DrSc.

Dne 5. října 2004 oslavil pozoruhodné životní jubileum, 75 let, významný představitel české meteorologie, zakládající člen někdejší Československé meteorologické společnosti a od 24. 5. 2005 čestný člen České meteorologické společnosti, pan RNDr. Vojtěch Vitek, DrSc. Narodil se r. 1929 v Bohumíně, většinu dětství prožil ve Valašském Meziříčí. Po středoškolských studiích na reálném gymnáziu v Praze studoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, vysokoškolská studia dokončil na nově vzniklé (1952) Matematicko-fyzikální fakultě, kde posléze působil jako vědecký aspirant v oboru meteorologie a klimatologie. Již v této době vykristalizovalo jeho konzistentní vědecké zaměření na oblast teoretické a dynamické meteorologie, cirkulace a energetiky atmosféry. Svoji následující vědeckou dráhu a profesní kariéru spojil dr. Vitek s Ústavem fyziky atmosféry Akademie věd, stál u základů tohoto ústavu, který se vydělil z Geofyzikálního ústavu, vedle excelentní vědecké činnosti sem vnesl i nepominutelný organizační příspěvek. Působil jako vědecký tajemník ústavu, zástupce ředitele a posléze v letech 1972 - 1990 jako ředitel. Zapojoval se do řady mezinárodních vědeckých aktivit, z nichž lze namátkou jmenovat

někdejší KAPG, mezinárodní komisi pro fyziku oblaků, mezinárodní komisi pro dynamickou meteorologii atd. atd. Jubilant po více než 30 let působil jako externí učitel meteorologie na MFF UK. Jeho vzorné přednášky o vlnových procesech v zonálním proudění, o energetice a cirkulaci atmosféry patřily k doslova nezapomenutelným zážitkům celých generací studentů meteorologie. Opomenout nelze ani jeho činnost v roli školitele aspirantů, v komisích pro státní zkoušky apod.

V Československé meteorologické společnosti patřil k aktivním členům, po dlouhá léta byl místopředsedou jejího Hlavního výboru. Dr. Vitek je autorem dlouhé řady vědeckých prací, které patří k fundamentálním příspěvkům české meteorologie a mnohé dosáhly i významného světového ohlasu. Obdivuhodnou skutečností je to, že jubilant podnes aktivně vědecky pracuje a dále tak přispívá k rozvoji poznání, a to zejména v oblasti základů cirkulace zemské atmosféry a jejich vztahů k heliofyzikálním faktorům.

Přejme proto jubilantovi do dalších let zdraví, spokojenost a nové vědecké výsledky.

Je to s podivem, ale Jožka Štekl se stal sedmdesátníkem

Čtenáři Meteorologických Zpráv už měli možnost zjistit, že v závěru roku 2004 dosáhl RNDr. Josef Štekl, CSc. v plné tvůrčí práci na sedmdesátou laťku svého životního žebříku (viz MZ 57, 2004, str. 156). V pěkném medailonu prof. R. Brázdila můžeme sledovat profesní dráhu Jožky Štekla a rekapitulovat publikační výstupy, které zpracoval během své členité odborné dráhy, i řadu jeho dalších aktivit na poli vědy a meteorologie. Uvědomíme si, jak velký je rozsah Jožkovy odborné i organizační práce.

Důležitou součástí jubilantovy činnosti je i jeho práce v České Meteorologické Společnosti. V pozici předsedy pražské pobočky ČMeS (1994 - 1999) se snažil, aby známé Meteorologické hovory měly co nejkvalitnější odbornou úroveň a později byl i platným členem Výboru ČMeS. Jeho zásluhy byly oceněny udělením čestného členství ČMeS dne 24. 5. 2005.

Od roku 1990 proběhla v Akademii věd řada velmi podstatných změn. Jejich cílem je cestou legislativních úprav i hodnocení akademických pracovišť zajistit, aby vědecká práce akademických ústavů přinášela výsledky,

kteří mají kvalitní mezinárodní úroveň a obstojí tedy v mezinárodní konkurenci. V této situaci převzal Jožka Štekl v roce 1990 ředitelování Ústavu fyziky atmosféry. Během jubilantova osmiletého funkčního období se řadou systémových opatření podařilo vytvořit výzkumný ústav, který je jako jediný v AV ČR plně soustředěn na výzkum atmosféry Země a jejího okolí a který prokázal svou oprávněnost při několika hodnoceních akademických ústavů. Současný Ústav fyziky atmosféry se jen málo podobá předlistopadovému pracovišti a příspěvek RNDr. J. Štekla, CSc. ke strukturálním a koncepčním změnám i k úrovni vědecké práce je neocenitelný. Po skončení svého funkčního ředitelského období se Jožka plně věnuje odborné práci a podpoře mladých studentů i doktorandů.

Děkujeme Jožkovi za vše, co pro „ufu“ i pro českou meteorologii vykonal a přejeme ještě jednou prostřednictvím Věstníku ČMeS mnoho zdraví, životní energie a spokojenosti do dalších let.

Přejeme všem členům České meteorologické společnosti příjemné prožití dovolených a těšíme se na vás na všechny při podzimních akcích.

Jan Bednář, předseda ČMeS
Tomáš Halenka, sekretář
Helena Vondráčková, hospodářka